

Осы жарияланым банктер мен олардың депозиттік өнімдерінің жарнамасы болып табылмайды, осыған байланысты банктердің атаулары жарияланбайды. Бұл мониторинг депозиттердің түрлері және мөлшерлемелері туралы жалпы ақпарат беруге бағытталған. Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры (ҚДКБҚ, Қор) алдарыңыздағы деректердің қаншалықты дәл, толыққанды, шынайы және өзекті екендігіне кепілдік бере алмайды. Өйткені олар екінші деңгейдегі банктердің сайттарына жасалған мониторинг негізінде алынған. Сонымен банк салымы шартын жасамай тұрып, таңдау жасалған банк туралы ақпараттарды нақтылап, нысықтап алу қажет. Тағы да еске саламыз, банктегі таңдап алынған салымға ақша салмай тұрып, сол депозиттің табыстылығы ғана емес, банктің өзінің қаржылық ахуалы қандай екендігін ескерген дұрыс болады. Мәлімет үшін: ҚДКБҚ сайтында банктердің рейтингі туралы ақпарат та жарияланған (<https://kdif.kz/kz/finansovaya-gramotnost/rating/>). Бұл банктер – Қазақстанның депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы қаржы институттары. Ал рейтингтерді халықаралық рейтингтік агенттіктер берген. Жинақ ақша туралы саналы шешім қабылдау үшін ҚДКБҚ шарттың талаптарын, оның ішінде депозитті толықтыру, одан қаражатты мерзімінен бұрын толық және ішінара алу талаптарын мұқият оқуға кеңес береді.

Жеке тұлғалардың теңгелік депозиттері бойынша 2025 жылғы мамырдағы сыйақы мөлшерлемелері

(депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің сайттарына мониторинг жүргізу негізінде)

Банктердің сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру барысына жасалған шолу

2025ж.26.05 қарай қалыптасқан деректер

Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры (ҚДКБҚ) әрбір банк өзінің депозиттік өнімдері бойынша пайыздық сыйақыларының мөлшерін өзінің ішкі депозиттік саясатына сәйкес белгілейтіндігін хабарлайды. Сонымен қатар банктердің шешіміне Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесі мен нарықтың басқа да қатысушыларының мөлшерлемелерінің өзгеруі, сондай-ақ халықтың депозиттерін тарту мен жүйелік тәуекел¹ үшін төленетін жарна бойынша шығыстар арасындағы теңгерімді сақтау қажеттілігі де әсер етеді.

Ұлттық Банк ағымдағы жылдың 7 наурызында базалық мөлшерлемені көтеріп, содан кейін 11 сәуірде оны 16,5% деңгейінде ұстағаннан кейін банктер депозиттік өнімдер бойынша мөлшерлемелерді көтере бастады. Көптеген банктер 2025 жылдың наурыз-сәуір айларында депозиттері бойынша сыйақы мөлшерлемелерін көтерді, сондықтан мамыр айында банктер мөлшерлемелерді

¹ халықтың депозиттерін тартудың агрессивті саясатын шектеу үшін Банктер ҚДКБҚ-ға жүйелік тәуекел үшін жарна төлейді, оның мөлшері банктің орташа мөлшерлемесінің нарықтық мөлшерлемеден асып кету дәрежесіне және тарту көлеміне байланысты болады

белсенді түрде қайта қарады. Бұдан басқа, нарық 2025 жылғы 5 маусымда қабылданатын базалық мөлшерлеме бойынша кезекті шешімді күтуде.

Депозиттік нарықта 2025 жылдың мамырында болған өзгерістер:

Өзгерістер	Мерзімсіз салымдар	Толықтыру құқығы бар жинақ депозиттер	Толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер
▲	2 банк	2 банк	4 банк
▼	1 банк	1 банк	

Мерзімсіз салымдар²

Мерзімсіз салымдар – бұл қазақстандықтар үшін ең танымал депозит түрі, ол ақшаны барынша икемді, ұтқырлықпен жұмсауға мүмкіндік беретін, күтпеген жағдайларға деп жиналатын ақша.

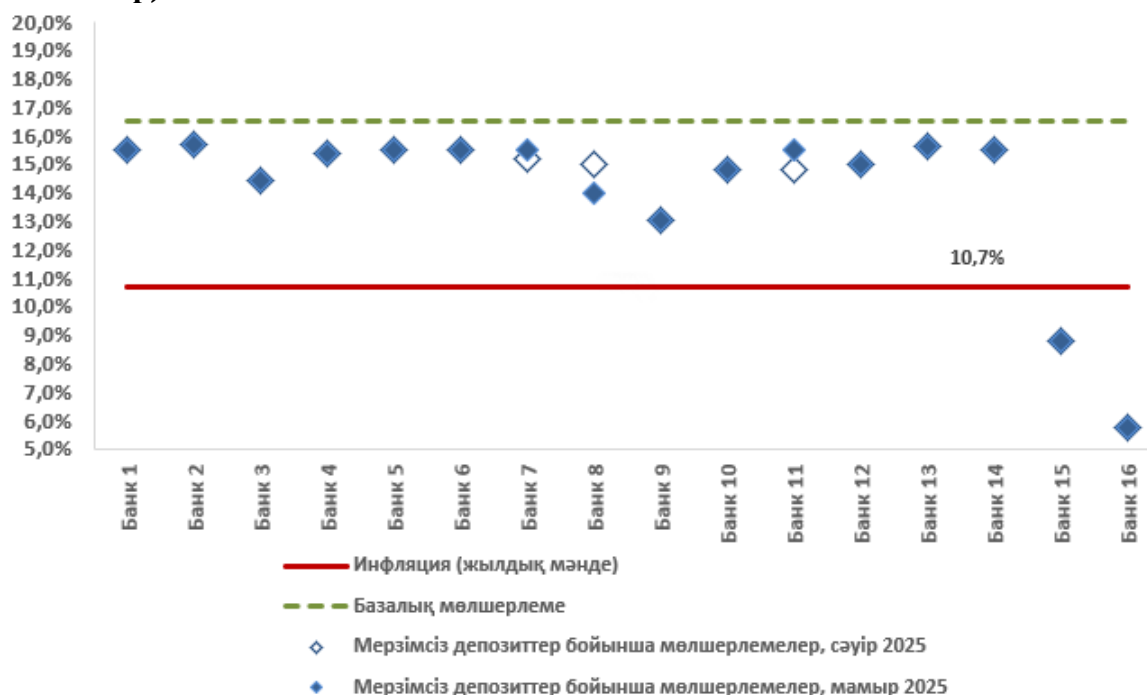
Депозиттің негізгі ерекшеліктері:

- + Ақшаны кез келген уақытта, бірақ төмендетілмейтін қалдық шегінде толтыру және алу мүмкіндігі.
- Сыйақы мөлшерлемесі салымдардың барлық түрлері бойынша ең төмен, қазіргі уақытта – ҚРҰБ базалық мөлшерлемесі деңгейінде.

Мерзімсіз депозиттерді депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы 19 банктің 16-сы қабылдайды. Осы сегментте мониторинг жүргізу кезінде мамыр айында бірнеше банк мөлшерлемелерді көтерді:

- ▲ 1 ірі банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықтағы үлесі 10%-дан жоғары) – сыйақы мөлшерлемесін 0,3 п. т. арттырды;
- ▼ 1 орташа банк (соңғы санды қоса санағанда активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі 3-тен 10%-ға дейін) – сыйақы мөлшерлемесін 1,0 п. т. төмендетті.;
- ▲ 1 кіші банк (соңғы санды қоса санағанда активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі 3%-ға дейін) – сыйақы мөлшерлемесін 0,7 п. т. арттырды.;

1-графика. Банктердің мерзімсіз депозиттер бойынша ұсынатын мөлшерлемелері (2025 ж. мамыр)

² мерзімдік талаптарға сәйкес келмейтін депозит - белгіленген мөлшерлеме бойынша депозит, талап еткенге дейінгі депозиттерді қоспағанда оны мерзімінен бұрын алу үшін айыппұл жеке тұлғалардың қайтадан тартылған депозиттері бойынша максималды сыйақы мөлшерлемесінің мөлшерін анықтау және бекіту әдістемесінде (Әдістеме) көзделген ең төменгі айыппұлдан төмен болады немесе мүлдем болмайды

Мерзімді депозиттер³

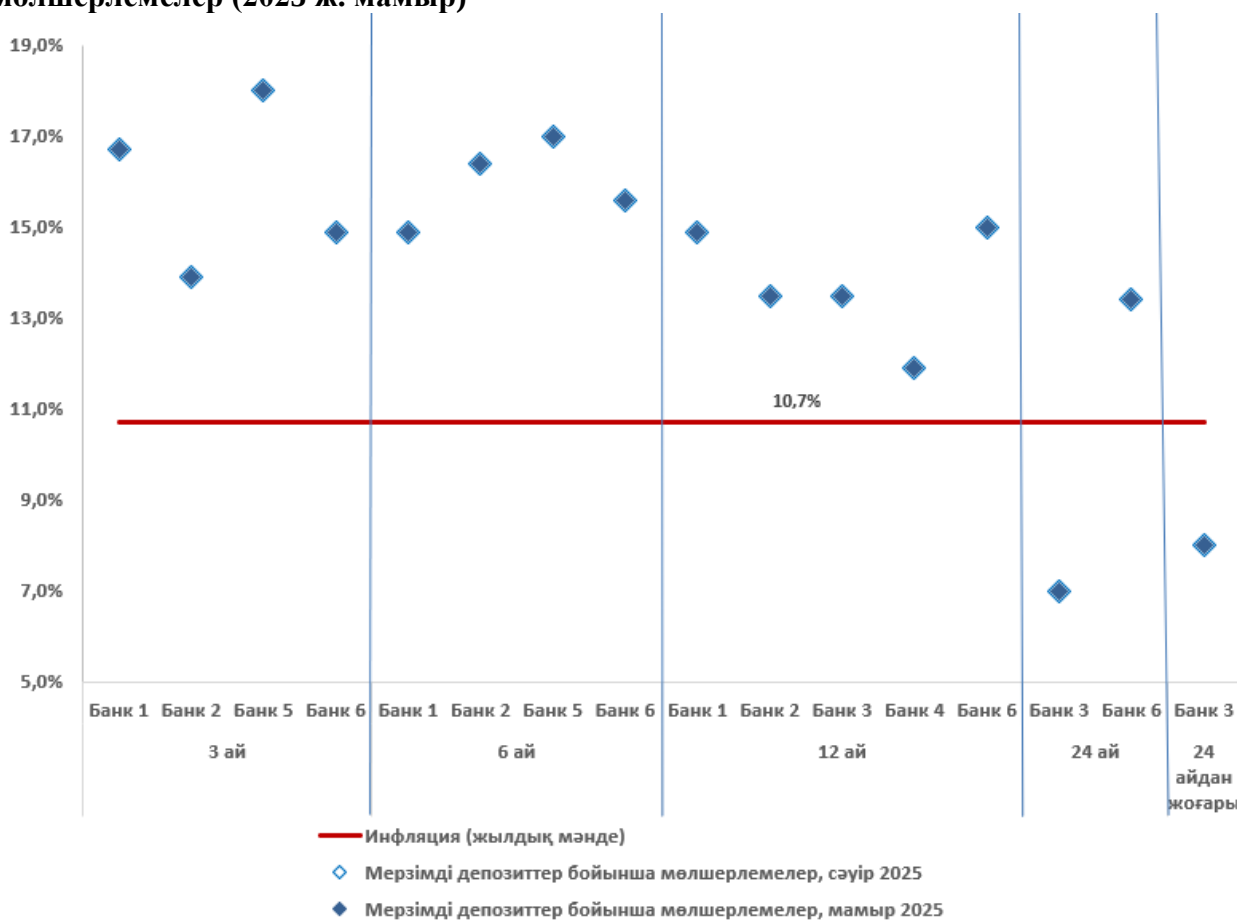
Мерзімді депозиттер – бұл икемділігі жоғары мерзімсіз салымдар мен табысы жоғары жинақ салымдар арасындағы орташа нұсқа.

Депозиттің негізгі ерекшеліктері:

- ақшалай қаражатты толығымен де ішінара да алуға мүмкіндік береді, бірақ бұл ретте сыйақының бір бөлігі жойылады.
- + салым мерзімі аяқталғанға дейін сақталған жағдайда, ол бойынша белгіленген көтеріңкі сыйақы мөлшерлемесі салым бойынша шектеулерді ақтайды.

Қазіргі уақытта 6 (алты) банктің сайтында толықтыру құқығы бар мерзімді салымдардың қабылданатыны туралы ұсыныс орналастырылған. 2025 жылғы мамырда мерзімді депозиттердің сыйақы мөлшерлемелеріне қатысты өзгерістер болған жоқ.

2-графика. Толықтыру құқығы бар мерзімді салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. мамыр)

³ мерзімділік талабына сәйкес келетін депозит - шарттың талаптары бойынша Әдістемеде көзделген ең төменгі айыппұлдан кем емес мөлшерде мерзімінен бұрын алу үшін айыппұл салатын белгіленген сыйақы мөлшерлемесімен депозит.

Жинақ депозиттер

Жинақ депозиті – салған ақшаны мерзімі аяқталғанша алуға болмайтын депозит. Бұл депозитке салған ақшасын мерзімі аяқталғанша алмауды жоспарлаған адамдар үшін өте тиімді салым түрі.

Депозиттің негізгі ерекшеліктері:

— Мерзімінен бұрын алуға қатысты қатаң талаптар қойылған (мерзімінен бұрын ішінара алуға рұқсат берілмейді, ал егер алынатын болса, сыйақы толық жойылады, ақша – өтінім келіп түскен соң, 30 күннен кейін беріледі).

+ Депозиттер арасында ең жоғары сыйақы мөлшерлемесіне ие.

Жинақ депозиттерінің толықтыруға болатын және мерзім аяқталғанша толықтыруға болмайтын түрлері бар. Төменде әр сегмент бойынша бір ай ішіндегі динамика берілген.

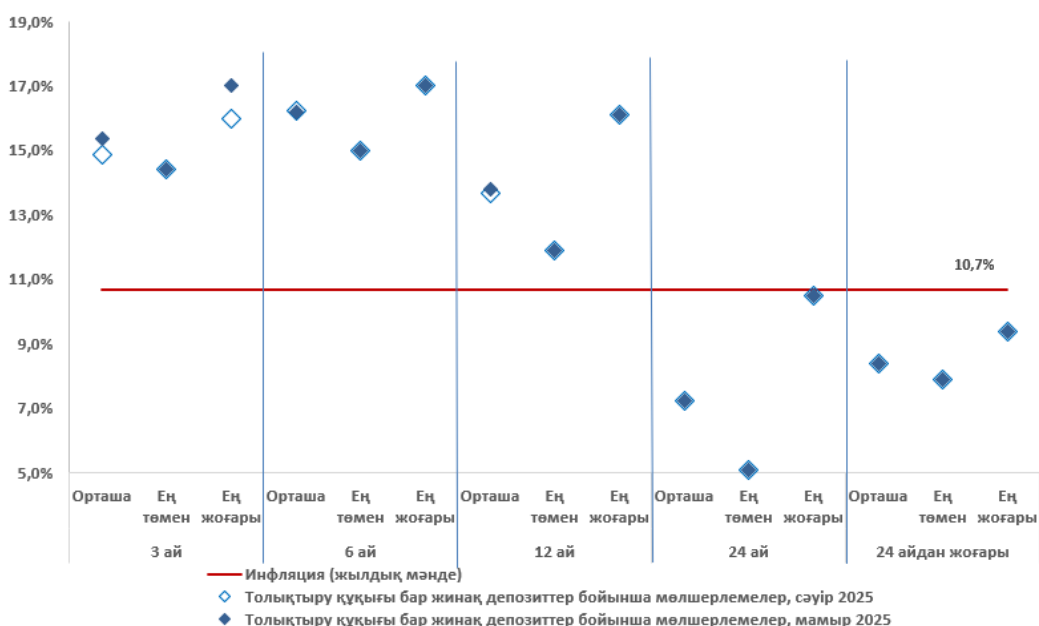
Толықтыру құқығы бар жинақ депозиттер

10 Банктің сайттарында толықтыру мүмкіндігі бар жинақ депозиттерін тарту туралы ақпарат бар.

▲ 1 орташа банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі 3-тен 10%-ға дейін қоса санағанда) - 3 ай мерзімде мөлшерлемені көтерді. 2,5 п. т.;

▲ ▼ 1 кіші банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі қоса санағанда 3%-ға дейін) – сыйақы мөлшерлемесін 6 ай мерзімде төмендетті. 0,5 п. п. және 12 ай мерзімге сыйақы мөлшерлемесін көтерді. 1,0 п. т.

3-графика. Толықтыру құқығы бар жинақ салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. мамыр)

Толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер

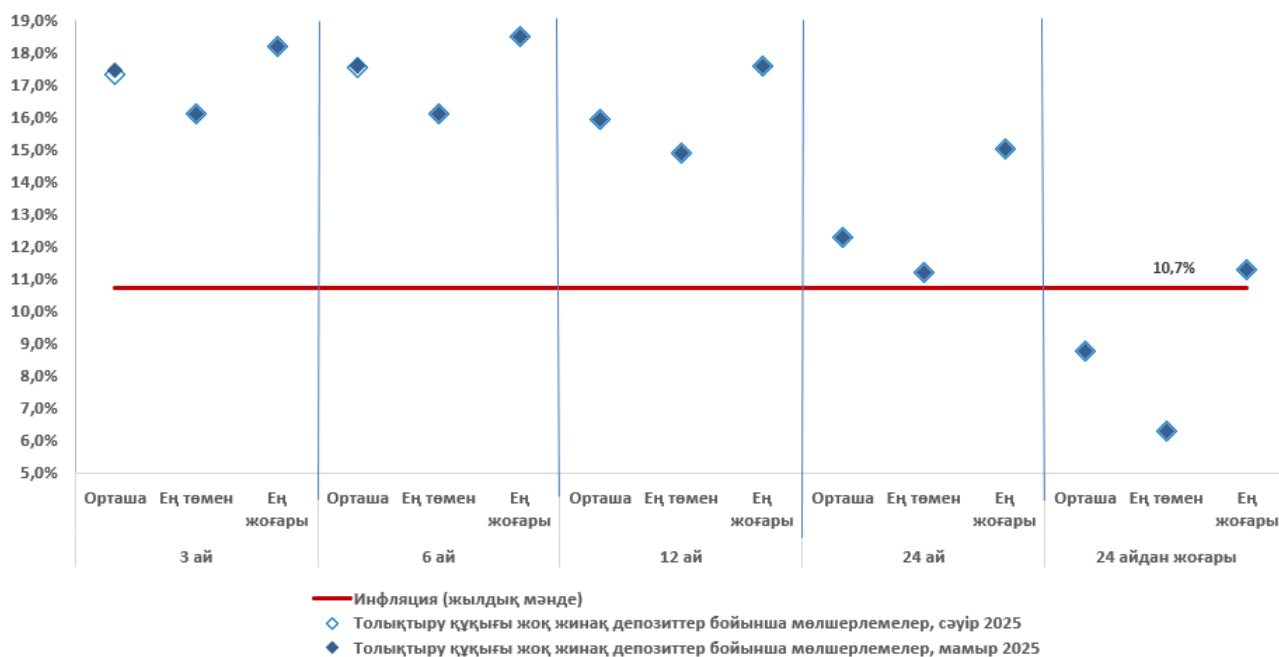
12 банк қаражатты толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттерге орналастыруды ұсынады.

2025 жылдың мамырында сәуірмен салыстырғанда келесі өзгерістер болды:

- ▲ 1 ірі банк (активтерінің мөлшері бойынша нарық үлесі 10%-дан жоғары) – 3 ай мерзімде мөлшерлемені көтерді. 0,7 п. т.;
- ▲ 1 орташа банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі 3-тен 10%-ға дейін қоса санағанда) – 3 ай мерзімде мөлшерлемені көтерді. 0,5 п. т.;
- ▲ 2 орташа банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі 3-тен 10%-ға дейін қоса санағанда) – повысили ставку на сроке 6 мес. на 0,1 п.п. и на 0,3 п.п.

Толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер сегментінде минималды мөлшерлеме 6,3%-ды (мерзімі 24 айдан жоғары) және максималды мөлшерлеме 18,5%-ды (мерзімі 6 ай) құрайды.

4-графика. Толықтыру құқығы жоқ жинақ салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. мамыр)

Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер

Бір орташа банк пайыздық сыйақы мөлшерлемесі құбылмалы болып келетін банктік өнімді ұсынады. Бұл өнімдердің ерекшелігі сол, мұнда табыстылық деңгейі тиянақты белгіленбеген. Сәйкесінше ол салымның мерзімі барысында өзгеруі мүмкін.

Құбылмалы мөлшерлеме екі құрамдас бөліктен тұрады: базалық көрсеткіш пен пайыздық спредтің қосындысы ретінде айқындалады. Бұл ретте Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесі немесе инфляцияның ресми көрсеткіші базалық көрсеткіш ретінде қабылдануы мүмкін. Пайыздық спредтің шамасын банк клиентпен шарт жасасу барысында бекітеді және салым мерзімін ұзарту кезінен басқа жағдайларда өзгертілмейді. Өз кезегінде базалық көрсеткіштің нақты мәні (мысалы, базалық мөлшерлеменің, инфляцияның әсерінен) салымның мерзімі барысында өзгеруі мүмкін. Сәйкесінше мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер үшін табыстылық деңгейі тұрақты емес.

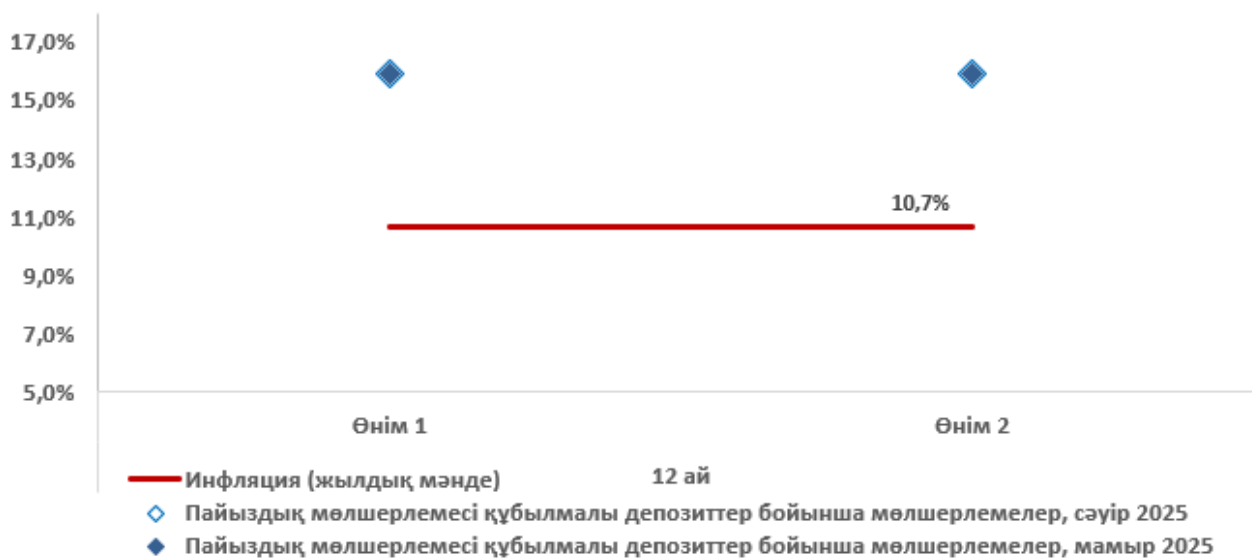
Депозиттің негізгі ерекшеліктері:

— Кірістілік тұрақты емес. Егер базалық көрсеткіштің мәні төмендесе, онда сыйақы мөлшерлемесі де төмендейді. Салымшы нарықтағы жағдайдың қалай дамитынына сенімді бола алмайды.

+ Базалық көрсеткіштің өсу кезеңінде (мысалы, инфляцияның өсуі немесе базалық мөлшерлеме), өзгермелі сыйақы мөлшерлемесі жоғары кірістілікке мүмкіндік береді.

Банкте құбылмалы сыйақы мөлшерлемесі бар 2 өнім бар, ол 2025 жылдың мамырында 2025 жылдың сәуірімен салыстырғанда өзгеріссіз қалды.

5-графика. Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. мамыр)

Тұжырымдар

Банктер сайттарына жүргізілген мониторинг негізінде депозиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелері жоғары деңгейде екенін атап өтуге болады, сондықтан мамыр айында олардың жаппай және белсенді өсуі байқалмайды. Бұдан басқа, банктер 2025 жылғы маусымда базалық мөлшерлеме бойынша кезекті шешім қарсаңында «күту» позициясын ұстанды.

Мамыр айында сыйақы мөлшерлемелерінің өсуі толықтыру құқығынсыз жинақ депозиттері сегментінде орын алды, 4 банк ставкаларды қысқа мерзімге (3 және 6 ай) 0,1 п.т.- дан 0,7 п.т.- ға дейін көтерді.

Толтыру құқығы бар жинақ депозиттері сегментінде 1 орташа банк 3 ай мерзімде сыйақы мөлшерлемесін 2,5 п.т. арттырды, ал 1 шағын банк 6 ай мерзімде мөлшерлемені 0,5-ке төмендетті және бір мезгілде 12 ай мерзімде мөлшерлемені 1,0 п.т. арттырды.

Мерзімді емес депозиттер бойынша мөлшерлемені 3 банк қайта қарады, оның ішінде 1 ірі банк мөлшерлемені 0,3 п. т. көтерді, 1 шағын банк мөлшерлемені 0,7 п.т. көтерді, ал 1 орта банк, керісінше, мөлшерлемені 1,0 п.т. төмендетті.

Базалық мөлшерлеме бойынша кезекті жоспарлы шешім 2025 жылғы 5 маусымда жарияланатын болады, оның негізінде бөлшек депозиттік нарықтағы мөлшерлемелер бойынша одан әрі даму векторы айқындалатын болады.

Қазақстандағы инфляция 2025 жылғы сәуірде 10,7% құрады, нәтижесінде инфляцияның ағымдағы деңгейі мен нарықтағы ұсынылатын сыйақы мөлшерлемелерінің арақатынасы теңгелік салымдар бойынша нақты табыстылықты қамтамасыз етеді. Ал ҚДКБҚ кепілдігінің болуына байланысты депозиттер азаматтардың жинақтарын сақтау және ұлғайту үшін тартымды және қолжетімді қаржы құралы болып қала береді.

ҚДКБҚ кепілдік берілген өтем сомасы депозиттің түрі мен валютасына байланысты және мынаны құрайтынын хабарлайды:

теңгелік жинақ салымдар (депозиттер) бойынша – **20 млн теңгеден;**

теңгедегі өзге салымдар, шоттар, карточкалар бойынша – **10 млн теңгеден;**

шетел валютасындағы шоттар, карточкалар ж/е салымдар бойынша – **5 млн теңгеден** асырылмайды.

Егер салымшының бір банкте әрқалай валютада әртүрлі бірнеше салымы бар болса, сол банк лицензиясынан айырылған жағдайда Қор әрбір салым бойынша белгіленген максималды кепілдік сомасын ескере отырып, салымшыға жиынтық кепілді өтем төлейді. Бірақ оның мөлшері 20 млн теңгеден асырылмайды.